

Gf.IV.30.227/2016/17.

A Debreceni Ítéltábla a Dr. Bán Gergely Ügyvédi Iroda (FÉL CÍME, ügyintéző: dr. Bán Gergely ügyvéd) által képviselt I.R. FELPERES NEVE (I.R. FELPERES CÍME) I.r.,II.R. FELPERES NEVE (II.R. FELPERES CÍME.) II.r. és III.R. FELPERES NEVE (III.R. FELPERES CÍME) III.r. felpereseknek -, a Miholics Ügyvédi Iroda (FÉL CÍME, ügyintéző: dr. Miholics Krisztián ügyvéd) által képviselt ALPERES NEVE (ALPERES CÍME, Cg...., adószám: ...) alperes ellen bérleti díj megfizetése iránt indított perében a Debreceni Törvényszék 2016. február 11. napján meghozott 9.G.40.160/2014/39. számú ítélete ellen az alperes részéről 41. sorszámon előterjesztett fellebbezés és a felperesek részéről 2016. június 7. napján benyújtott csatlakozó fellebbezés alapján lefolytatott másodfokú eljárásban - a 2016. szeptember 14. napján megtartott nyilvános fellebbezési tárgyaláson - meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság - viszontkeresetet elutasító - ítéletét részben és akként változtatja meg, hogy az alperes által az I.r. és II.r. felpereseknek fizetendő perköltség összegét személyenként 1 328 285 (Egymillió-háromszázhuszonnyolcezer-kettőszáznyolcvanöt) Ft-ra, míg a III.r. felperesnek fizetendőt 295 175 (Kettőszázkilencvenötezer-egyszázhetvenöt) Ft-ra felemeli, egyebekben pedig az ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. és II.r. felpereseknek személyenként 584 351 (Ötszáznyolcvannégyezer-háromszázötvenegy) Ft, míg a III.r. felperesnek 129 856 (Egyszázhuszonkilencezer-nyolcszázötvenhat) Ft másodfokú perköltséget.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az államnak - az állami adóhatóság felhívásában megjelölt módon és számlára - 2 505 000 (Kettőmillió-ötszázötezer) Ft feljegyzett fellebbezési és csatlakozó fellebbezési illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság az ítéletében kötelezte az alperest, hogy fizessen meg az I.r. felperesnek 66 350 445 Ft, a II.r. felperesnek 70 396 425 Ft, a III.r. felperesnek pedig 25 416 320 Ft tőkét és ezen összegeknek az ítéletben részletezettek szerinti késedelmi kamatát, továbbá az I.r. felperesnek 1 280 325 Ft, a II.r. felperesnek ugyancsak 1 280 325 Ft, a III.r. felperesnek pedig 284 520 Ft perköltséget. Kötelezte továbbá az alperest, hogy fizessen meg az államnak - külön felhívásra - 3 000 000 Ft feljegyzett kereseti (és viszontkereseti) illetéket.

Az ítéletben megállapított, a fellebbezések elbírálása szempontjából releváns tényállás a következő volt:

2007. évben az I.r. és II.r. felperesek pályázatot írtak ki a településeik közigazgatási területein található, akkor még a vagyonkezelésükben és a Magyar Állam tulajdonában lévő, használaton kívüli repülőtér ingatlan használatba vagy bérbe adására.

A kiírásra az alperes pályázati ajánlatot nyújtott be, amelyet a kiírók elfogadtak és az alperessel mint nyertes pályázóval 2008. április 30. napján bérleti szerződést kötöttek.

E szerződés preambulumban rögzítették, hogy a szerződés célja a TELEPÜLÉS1 és TELEPÜLÉS2 közigazgatási határain belül elterülő repülőtér - III.R. FELPERES NEVE-val közös - hosszú távú hasznosításának és fejlesztésének biztosítása.

Rögzítették továbbá, hogy a repülőtér területéből a szerződés I. számú mellékletében felsorolt hrsz-ú ingatlanoknak a bérbeadók a szerződés aláírásakor még nem tulajdonosai, de a 2245/2007 (XII.23.) Kormányhatározat alapján azok a bérbeadók osztatlan közös tulajdonába fognak kerülni az abban meghatározott tulajdoni hányadok szerint. Ezért a szerződő felek megállapodtak abban, hogy a bérleti szerződés csak a kormányhatározatban szereplő valamennyi ingatlan tulajdonjogának a bérbeadók javára történt bejegyzésével egyidejűleg lép hatályba.

Tekintettel arra, hogy a kormányhatározat szerint a bérleti szerződés tárgyát képező ingatlanok egy részének tulajdonjogát a III.r. felperes szerezte meg, a bérleti szerződést bérbeadóként a III.r. felperes is aláírta.

A szerződést a felek határozott időre, 100 évre kötötték és abban részletesen meghatározták a szerződés alanyait megillető jogokat és az őket terhelő kötelezettségeket, továbbá a szerződés megszűnésére és a felek együttműködésére vonatkozó szabályokat.

E rendelkezések között a bérleti szerződés I/2. pontjában a bérbeadók kijelentették, hogy „a bérlemény bérbeadásának, repülőtérkénti üzemeltetésének a fentiek szerinti használatának és hasznosításának jelenlegi ismereteik szerint a vonatkozó jogszabályok betartásával, a szükséges engedélyek megszerzésével azokra tekintettel tulajdonosi hatáskörükbe tartozó akadály nincs”.

A bérleti szerződés 30. pontjában pedig a felek azt rögzítették, hogy „bérelő saját költségén köteles a működéshez szükséges minden hatósági engedélyt beszerezni. Az engedélyek megszerzéséből vagy azok megszerzésének elmulasztásából eredő kárt bérelő viseli”.

Az alperes már a bérleti szerződés megkötése előtt különböző előkészítő munkálatokba kezdett és azokat a szerződés megkötése után is folytatta.

A repülőtér létesítéséhez az I.r. és II.r. felperesek településrendezési tervét is módosítani kellett, amely módosításhoz szükséges hatósági vélemények beszerzése során, 2008. július 25-én a ERDÉSZETI HATÓSÁG (a továbbiakban: erdészeti hatóság) arról tájékoztatta az I.r. felperest, hogy a szabályozással érintett terület egy része erdőterület, amelynek igénybevételére (termelésből való kivonására) csak az erdészeti hatóság engedélyével kerülhet sor.

Az erdészeti hatóság tájékoztatása szerint erdőterület termelésből való kivonása csak kivételes esetben, akkor történhet, ha az erdőterületre tervezett létesítmény elhelyezésére az adott térségben más, arra alkalmas földterület nem található. Ilyen esetben az igénybevétel megvalósulását követően az erdőgazdálkodó köteles az igénybevett erdőnek megfelelő értékű erdőt létesíteni, vagy az újra erdősítés költségét megfizetni. Ennek összege az akkor hatályos szabályok szerint erdőállományoktól függően hektáronként 282 000 Ft-tól 412 000 Ft-ig terjedt.

Az erdészeti hatóság tájékoztatását követően a felperesek és az alperes több alkalommal is egyeztettek és a felperesek lépéseket tettek annak érdekében, hogy az erdő igénybevételére vonatkozó engedélyt a szakhatóság megadja.

Ennek során a II.r. felperes a tulajdonába került ... hrsz-ú ingatlan vonatkozásában 29,51 hektár erdőterület termelésből való kivonására 2009. március 2. napján elvi hozzájárulást kért az erdészeti hatóságtól, amely ügyben a szakhatóság az eljárást a 2009. május 18-án meghozott határozatával a környezeti hatásvizsgálati eljárás befejezéséig felfüggesztette.

Az I.r. felperes ugyancsak eljárást kezdeményezett a repülőtér területén lévő erdőterület termelésből való kivonásának tényleges engedélyezése iránt, amely eljárást az erdészeti hatóság a 2009. augusztus 10. napján meghozott, majd 2010. április 15. napján módosított határozatával a tervezett

repülőtér jogerős létesítési engedélyének megszerzéséig, de legkésőbb 2014. augusztus 10. napjáig felfüggesztette.

Tekintettel arra, hogy az I.r. felperes által kezdeményezett eljárás a II.r. felperes kérelmében szereplő ingatlant is érintette, az erdészeti hatóság a II.r. felperes által indított eljárást a 2011. április 13-án meghozott határozatával megszüntette.

Az erdészeti hatóság előtt indult hatósági eljárás felfüggesztése alatt az erdőterületek művelésből történő kivonásával kapcsolatos költségek viseléséről a peres felek között több alkalommal egyeztetésre került sor, azonban azok eredménytelenek maradtak.

Az alperes a bérleti szerződés tárgyát képező ingatlanokon - az előkészítő jellegű munkálatokon túl - tényleges fejlesztést nem hajtott végre, a repülőtér létesítési engedélyének kiadása iránt kérelmet az illetékes hatósághoz nem nyújtott be.

A bérleti szerződés alapján a felperesek részéről az elsőfokú ítélet 8. oldalának első és második bekezdésében részletezett tartalommal kiállított, bérleti díjakra vonatkozó számlákat az alperes nem egyenlítette ki, azokat teljesítetlenül visszaküldte a felpereseknek, akik erre tekintettel 2014. március 3. napján a bérleti szerződést azonnali hatállyal felmondták és felszólították az alperest a bérlemény birtokba adására.

Az alperes vitatta a felperesek felmondásának jogszerűségét, mivel álláspontja szerint a felperesek voltak azok, akik megszegték a bérleti szerződést azáltal, hogy olyan ingatlant bocsátottak a rendelkezésére, amelynek egy részét az erdészeti hatóság erdőterületként tartja nyilván és ezért a szerződésben célként meghatározott beruházás azon nem valósítható meg.

A jelen perben előterjesztett keresetében az I.r. felperes 66 350 445 Ft, a II.r. felperes 70 396 425 Ft, a III.r. felperes pedig 25 416 320 Ft bérleti díjnak, valamint a bérleti díjakról kiállított számlák esedékességétől számított és a szerződésben kikötött mértékű késedelmi kamatának a megfizetésére kérték az alperest kötelezni.

Az alperes a felperesek keresetének elutasítását kérte, vitatva annak jogalapját és összegét egyaránt. Emellett az alperes viszontkeresetet terjesztett elő, amelyben annak megállapítását kérte, hogy a bérleti szerződés - még a felperesek részéről történt felmondását megelőzően - a bérbeadóknak felróható okból lehetetlenült. Kérte továbbá, hogy a bíróság állapítsa meg, hogy a lehetetlenülés következményeként az alperes a bérleti szerződés 13. és 15. pontjai alapján megszerezte a bérelt ingatlanok tulajdonjogát és rendelje el annak az ingatlan-nyilvántartásba történő bejegyzését.

A felperesek az alperes viszontkeresetének az elutasítását kérték.

Az elsőfokú bíróság a felperesek keresetét megalapozottnak, az alperes viszontkeresetét pedig alaptalannak találta.

A kereset jogalapja tekintetében megállapította, hogy az alperes a felperesek hibás teljesítésének tényét az eljárás során nem bizonyította.

Ezzel összefüggésben rámutatott arra, hogy a bérleti szerződés tárgya egyrészt a kormányhatározatban megjelölt ingatlanok bérbeadása, másrészt pedig a szerződés II. számú mellékletében megjelölt további ingatlanok megszerzése volt abból a célból, hogy a területen az alperes egy kereskedelmi repülőtér alakítson ki és működtessen. Ezzel összefüggésben a felperesek együttműködési kötelezettséget vállaltak a szükséges hatósági engedélyek megszerzésében, azt azonban nem szavatolták, hogy a bérlemény repülőtérkénti üzemeltetésének nincs akadálya.

A bérleti szerződés 24. és 30. pontjára hivatkozással az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a szerződésben a felperesek nem vállaltak kötelezettséget vagy felelősséget arra vonatkozóan, hogy

bármely hatósági engedély minden akadály nélkül beszerezhető, sőt a szerződésben a hatósági engedélyek beszerzését kifejezetten a bérelő feladatává tették.

Az eljárás során kihallgatott tanúk vallomásai, valamint a csatolt levelezés alapján az elsőfokú bíróság megállapította továbbá, hogy a bérleti jogviszony fennállása alatt a felperesek az együttműködési kötelezettségüket teljesítették, mivel közreműködtek az erdőterület igénybevételéhez szükséges hatósági engedélyek megszerzésében és felajánlották a hozzájárulásukat a költségek viselését illetően is.

Az alperes azonban az erdőterületek termelésből történő kivonásának engedélyezésével kapcsolatos üzleti kockázatot még így is túl nagyra tartotta, ezért meg sem kezdte a repülőter engedélyeztetési eljárását.

Mindebből pedig az elsőfokú bíróság azt a következtetést vonta le, hogy a perbeli bérlemény nem azért nem volt alkalmas a repülőterkénti működtetésre, mert azon erdőterületek voltak, hanem azért, mert az alperes az erdőművelési ágból történő kivonáshoz szükséges repülőter engedélyeztetési eljárást meg sem kezdte.

A kereset összecszerúságát illetően az elsőfokú bíróság az alperes védekezését ugyancsak megalapozatlannak találta. A bérleti szerződés 8/A. pontjára hivatkozással megállapította, hogy a szerződésben a felek abban állapodtak meg, hogy a bérleti díj a szerződés aláírásának napjától illeti meg a felpereseket, ezért az alperes helytelenül érvelt azzal, hogy a díjfizetési kötelezettség csak attól a naptól kezdődően terheli, amikor a felperesek megszerezték a szerződés tárgyát képező ingatlanok tulajdonjogát.

A kereseti kérelemben foglaltaktól részben eltérően állapította meg azonban az elsőfokú bíróság a bérleti díjak után járó késedelmi kamat fizetésének kezdő időpontját.

Ezzel összefüggésben megállapította, hogy a bérleti szerződés alapján a 2008. és 2009. évi bérleti díjakat tartalmazó számlák esetében a késedelmi kamatfizetés kezdő időpontja a számlák esedékességét követő nap volt. 2010. évtől kezdődően azonban a bérleti szerződés 8.B. pontja alapján a bérelő a bérleti díjat a legalább 30 napos fizetési határidőt tartalmazó számla alapján volt köteles teljesíteni. Ezért azokban az esetekben, amikor a számla esedékességének időpontja és a számla kiállítása között a 30 nap eltelt, a bíróság a számla esedékességének időpontját határozta meg a késedelmi kamatfizetés kezdő időpontjaként, míg azokban az esetekben, amikor a teljesítési határidő 30 napnál rövidebb volt, úgy a késedelmi kamatfizetés kezdő időpontjának meghatározása során a 30 nap lejártát vette alapul.

Az alperes viszontkeresetének elutasítását az elsőfokú bíróság azzal indokolta, hogy az alperes alaptalanul hivatkozott a szerződés lehetetlenülésére. Ezzel összefüggésben rámutatott, hogy lehetetlenülésről akkor lehet szó, ha a szerződés eredetileg nem irányult lehetetlen szolgáltatásra, de utóbb olyan változás következett be, amely miatt a szolgáltatás teljesítése nem lehetséges.

A jelen esetben azonban a szerződés megkötését követően olyan változás nem következett be, amely a szerződés teljesítését befolyásolta volna, hiszen az a tény, hogy a bérelt terület egy része erdőként van nyilvántartva már a szerződéskötés időpontjában is fennállt, bár nem vitásan a felek számára ez csak később vált ismertté.

Mindemellett az elsőfokú bíróság tényként állapította meg azt is, hogy az adott esetben a bérleti szerződés teljesítése nem vált lehetetlenné, hiszen a szerződés célja szerinti repülőter létesítése jelenleg sem lehetetlen, csupán nehezebbé, illetve költségesebbé vált arra tekintettel, hogy a bérelt területek egy része erdőterületnek minősül.

Az elsőfokú bíróság mellőzte az alperes által indítványozott G.Á. tanúkenti kihallgatását, amely döntését azzal indokolta, hogy az alperes a tanú előállítására vonatkozó kötelezettségét nem teljesítette.

Ugyancsak mellőzte az elsőfokú bíróság az alperes által indítványozott szakértő kirendelését annak vizsgálatára, hogy az erdőművelési ágból történő kivonásra az adott esetben lehetőség lett volna, mivel megítélése szerint ez a kérdés nem szakkérdés, hanem részben jogkérdés, részben pedig ténykérdés volt.

Mellőzte az elsőfokú bíróság az alperesnek a 2015. december 21. napján érkezett beadványban előterjesztett, az erdészeti hatóság megkeresésével kapcsolatos további bizonyítás indítványának a teljesítését is figyelemmel arra, hogy - szerinte - ezt az indítványát az alperes késedelmesen, a bíróság korábbi felhívásában megjelölt határidő lejártá után terjesztette elő.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes fellebbezést, a felperesek pedig csatlakozó fellebbezést terjesztettek elő.

Az alperes a másodfokú tárgyaláson pontosított fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének a hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítását, másodlagosan pedig a sérelmezett ítélet megváltoztatását, a felperesek keresetének elutasítását és a viszontkeresetében történő marasztalásukat kérte.

Az elsődleges fellebbezési kérelme indokaként az alperes arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság az ítéletét az elsőfokú eljárás lényeges szabályainak megsértésével hozta meg.

Ebben a körben mindenekelőtt arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság ítélete nem felel meg a Pp. 213. §-ának (1) bekezdésében és a Pp. 220. §-ában foglaltaknak, mivel a viszontkeresete vonatkozásában az ítélet rendelkező része semmilyen rendelkezést nem tartalmaz. E megállapításból pedig az alperes azt a jogi következtetést vonta le, hogy az elsőfokú bíróság az általa előterjesztett viszontkeresetet nem bírálta el.

Az alperes állítása szerint lényeges eljárási szabálysértést követett el az elsőfokú bíróság azzal is, hogy az általa előterjesztett bizonyítási indítványokat indokolatlanul elutasította, továbbá nem tette lehetővé számára, hogy az eljárás során előterjesztett valamennyi kérelmet, jognyilatkozatot, illetve okiratot megismerhesse és azokra nyilatkozatokat tegyen.

Ezzel összefüggésben előadta, hogy az erdészeti hatóság megkeresésére vonatkozó indítványát már a 2015. április 15. napján keltezett előkészítő iratában előterjesztette, azonban az elsőfokú bíróság az erdészeti hatóság megkeresését csak 2015. december 15. napján foganatosította. Az alperes az ezt követő 3 napon belül előterjesztette azt a kérelmét, amelyben további kérdések feltevését indítványozta az erdészeti hatósághoz, ezért az elsőfokú bíróság ezen bizonyítási indítványát jogszabálysértő módon minősítette elkésettnek és tagadta meg annak teljesítését.

Előadta továbbá, hogy az erdészeti hatóságnak a bíróság megkeresésére küldött válaszát 2016. február 1. napján vette át és arra 2016. február 10-én észrevételt tett. Az elsőfokú bíróság azonban a tárgyalást már 2016. január 28. napján berekesztette, ezáltal pedig az alperes február 10-én érkezett észrevételében foglaltakat a döntése meghozatalakor figyelmen kívül hagyta.

Sérelmezte az alperes a szakértő kirendelésére vonatkozó bizonyítási indítványának a mellőzését is, mivel álláspontja szerint a szakértőt nem jogi, hanem ténybeli és olyan szakértői kérdések megválaszolására kérte kirendelni, amelyek közvetlenül kapcsolódtak a per tárgyához és a per kimenetelét alapvetően befolyásolták.

A másodlagos fellebbezési kérelmét az alperes azzal indokolta, hogy az elsőfokú bíróság ítélete érdemben is helytelen.

Előadta, hogy az elsőfokú bíróság a peres felek bérleti szerződésbe foglalt nyilatkozatainak a nem megfelelő értelmezése alapján, tévesen állapította meg, hogy a felperesek részéről nem történt hibás teljesítés.

Ezzel összefüggésben az alperes a fellebbezésében is fenntartotta, hogy a bérleti szerződés tárgyát képező bérlemények nem feleltek meg a szerződésben rögzített feltételeknek, mivel azokkal kapcsolatosan olyan akadály merült fel, amely nem tartozik azon körülmények közé, amellyel egy repülőtér - fejlesztés körében az alperesnek számolnia kellett volna, figyelemmel arra is, hogy sem az ingatlanok tulajdoni lapjai, sem egyéb adatok nem utaltak az erdőterület meglétére.

Az alperes állítása szerint téves az elsőfokú bíróságnak az a megállapítása is, miszerint a bérleti szerződés 24. és 30. pontjai alapján az alperes lett volna köteles az erdők művelés alól történő kivonásához szükséges valamennyi hatósági engedélyt beszerezni és az ennek elmulasztásából eredő esetleges károkat viselni. A felek ugyanis a szerződésükben nem szabályozhattak olyan körülményt, amelyről a szerződéskötéskor nem volt tudomásuk.

Ismételten hivatkozott a bérleti szerződés 2. pontjában foglaltakra és állította, hogy az ott megfogalmazott kijelentésből az alperes alappal következtethetett arra, hogy a szükséges építési engedélyek, használatbavételi engedélyek, valamint a repülőtér létesítési engedélyeinek beszerzését követően nincs akadálya a repülőtér megvalósításának.

Ezzel szemben a bérelt területen található 83 hektáros erdőterület léte miatt a terület sem jogilag, sem fizikailag nem volt fejlesztésre alkalmas állapotban.

A felperesek hibás teljesítése miatt pedig a repülőtér létesítési engedély iránti kérelem benyújtásának olyan irreális kockázata volt, amelynek vállalása nem volt elvárható az alperestől.

Ezzel összefüggésben utalt arra, hogy az erdészeti hatóság A/18. szám alatt csatolt nyilatkozatából arra lehetett következtetni, hogy valamennyi meglévő erdőterület termelésből való kivonására nem is lett volna mód.

Az alperes állítása szerint tévesen állapította meg az elsőfokú bíróság az ítéletében azt is, hogy az alperes meg sem kezdte a repülőtér engedélyeinek beszerzését, hiszen peradat, hogy a repülőtér engedélyezésének előkészítése érdekében számos előkészítő munkát elvégeztetett, így például felmérte a le - és felszálló pályákat, és vállalkozási szerződéseket kötött a különböző engedélyek megszerzéséhez szükséges tanulmányok elkészítésére. Emellett az alperes a Nemzeti Közlekedési Hatóság előtt is megkezdte az engedélyeztetést, amely eljárást a közlekedési hatóság felfüggesztette. A felfüggesztett eljárás pedig éppen azért nem folytatódott, mivel a repülőtér területén lévő erdő igénybevételére az alperes semmilyen garanciát nem kapott sem a felperesektől, sem az erdészeti hatóságtól.

Az alperes állítása szerint tévesen állapította meg az elsőfokú bíróság azt is, hogy az erdőterületek termelésből történő kivonása azért maradt el, mert az alperes azt nem vállalta fel az engedélyeztetés költségei miatt.

Rámutatott, hogy a hibás teljesítés következtében a hibát nem az alperesnek, hanem a felpereseknek kellett volna elhárítaniuk, amelyre azonban nem került sor. Annak következtében pedig, hogy az alperes a felperesek hibás teljesítése következtében a bérleményeket a szerződés szerinti célra nem tudta használni, bérleti díjat sem köteles fizetni a felpereseknek.

Végül hivatkozott az alperes a fellebbezésében arra is, hogy az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg a felekre háruló bizonyítási kötelezettség tartalmát, mivel „A Polgári Törvénykönyvről” szóló 1959. évi IV. törvény (rég. Ptk.) 424. §-ának (1) bekezdése alapján a felpereseket szavatosság terhelte, amely alól a felperesek kizárólag a rég. Ptk. 305/A. §-ában szabályozott esetek bizonyításával mentesülhettek volna.

Eszerint tehát az alperesnek kellett volna bizonyítania, hogy a bérlemények nem voltak alkalmasak a szerződés szerinti eredeti célra, míg a felpereseknek a bérlemények alkalmasságát, vagy a jogszabályban meghatározott mentesítő körülmények fennállását kellett volna bizonyítaniuk.

A felperesek a csatlakozó fellebbezésükben az elsőfokú bíróság ítéletének a részbeni megváltoztatását kérték akként, hogy a másodfokú bíróság az alperes által a felpereseknek fizetendő elsőfokú perköltség összegét az I.r. és II.r. felperesek esetében egyaránt 1 328 285 Ft-ra, a III.r. felperes esetében pedig 295 175 Ft-ra emelje fel, egyebekben pedig az elsőfokú bíróság ítéletét hagyja helyben.

A csatlakozó fellebbezésük indokaként előadták, hogy a 2016. január 28. napján megtartott tárgyaláson a perköltség igényüket kiterjesztették a jogi képviselőjüknek az elsőfokú eljárásban felmerült készkiadásaira, amelyről tételes kimutatást készítettek és azt benyújtották a bírósághoz.

Az elsőfokú bíróság azonban a készkiadásként igényelt 106 575 Ft-ról nem döntött, az ítélet arra vonatkozó rendelkezést nem tartalmaz.

Ezért a csatlakozó fellebbezésükben azt kérték, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által is alkalmazott 45-45-10% megosztási arány alapulvétele mellett a készkiadások összegével növelje meg az alperes által a felpereseknek fizetendő elsőfokú perköltség összegét.

A felperesek az alperes fellebbezésével összefüggésben előterjesztett fellebbezési ellenkérelmükben az elsőfokú bíróság ítéletének a csatlakozó fellebbezésükkel nem támadott részei vonatkozásában a helyes indokai alapján történő helybenhagyását kérték.

Az alperes által megjelölt eljárási szabálysértésekkel összefüggésben a felperesek utaltak arra, hogy az ítélet érdemi részét annak rendelkező része és indokolása együttesen képezi. A jelen esetben az elsőfokú bíróság ítéletének rendelkező része a viszontkereset elutasítására vonatkozó tételes rendelkezést ugyan valóban nem tartalmazza, az ítélet indokolásából azonban kétséget kizáróan megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság az alperes viszontkeresetét elutasította, ezáltal pedig az ítélet nem tekinthető hiányosnak.

Előadták továbbá, hogy az elsőfokú bíróság a 2015. október 13. napján megtartott tárgyaláson hívta fel a feleket arra, hogy a további nyilatkozataikat, bizonyítási indítványaikat a jegyzőkönyv kézhezvételétől számított 15 napon belül terjesszék elő „A polgári perrendtartásról” szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 141. §-ának (2) és (6) bekezdéseibe foglalt jogkövetkezmények terhe mellett.

Az alperes az erdészeti hatóság megkeresésére irányuló újabb (módosított) bizonyítási indítványát a 2015. december 18. napján keltezett előkészítő iratában terjesztette elő, ezáltal a késedelme nem három nap, hanem mintegy másfél hónap volt. Erre tekintettel pedig az elsőfokú bíróság a Pp. 3. §-ának (4) bekezdésében foglaltak alapján azt jogszerűen utasította el.

A felperesek álláspontja szerint alaptalanul hivatkozott az alperes a fellebbezésében a Pp. 3. §-ának (6) bekezdésébe foglalt rendelkezés megsértésére is.

Ezzel összefüggésben rámutattak, hogy az ítélet tartalmából megállapíthatóan az elsőfokú bíróság az erdészeti hatóság válaszlevelének megismerését követően bizonyítottan találta a felpereseknek azt az állítását, hogy a bérleményen található erdőterületek igénybevitelére lehetőség volt, az sem jogi, sem fizikai akadályba nem ütközött és a felperesek megindították az igénybevitelhez szükséges közigazgatási hatósági eljárásokat.

Az elsőfokú bíróság az e kérdéssel kapcsolatos további bizonyítást szükségtelennek találta, amelyre tekintettel a további nyilatkozatok és bizonyítási indítványok bevétele nélkül ítéletet hozott, amellyel - álláspontjuk szerint - eljárási szabálysértést nem követett el. A bíróságoknak ugyanis nem kötelezettségük, hogy az általuk lezártnak tekintett bizonyítási eljárások tekintetében is korlátlanul

biztosítsák az észrevételezési jogot a peres felek számára, mivel az a perek észszerű időn belül történő elbírálása iránti kötelezettség teljesítését veszélyeztetné.

Kiemelték azt is, hogy amennyiben az alperes képviselteti magát a 2016. január 28. napján megtartott tárgyaláson, úgy lehetősége lett volna, hogy jelezze az észrevételezési szándékát és arra tekintettel a tárgyalás elhalasztását kérje. Az alperes tehát azzal, hogy a 2016. január 28-i tárgyaláson nem vett részt, önhibájából mulasztotta el az észrevétel megtételét.

Megjegyezték, hogy az alperesnek a 2016. február 11. napján megtartott határozathirdetésen is lett volna még arra lehetősége, hogy a már berekesztett tárgyalás újbóli megnyitását kérje, azonban az alperes ilyen tartalmú kérelmet sem terjesztett elő.

A szakértő kirendelésére vonatkozó alperesi bizonyítási indítvány mellőzésével összefüggésben pedig a felperesek állították, hogy az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy az alperes által megválaszolni kért kérdések nem szakkérdések, hanem részben jog-, részben pedig ténykérdések voltak.

Az alperes másodlagos fellebbezési kérelmével összefüggésben a felperesek állították, hogy az elsőfokú bíróság a perben rendelkezésre állt bizonyítékok okszerű értékelése és mérlegelése alapján, helyesen állapította meg, hogy a felperesek a bérleti szerződésben vállalt valamennyi kötelezettségüknek és felelősségvállalásuknak eleget tettek, sőt a szerződésből eredő kötelezettségeiket meghaladó mértékben működtek együtt az alperessel, ezáltal hibás teljesítés a terhükre nem volt megállapítható.

Hangsúlyozták, hogy a bérleti szerződésben nem vállaltak kötelezettséget vagy felelősséget arra vonatkozóan, hogy a szerződésben meghatározott cél eléréséhez szükséges hatósági engedélyek minden akadály nélkül beszerezhetőek, vagy, hogy nem merülhet fel olyan hatósági engedély beszerzésének szükségessége, amely alapjául szolgáló körülményről a szerződés megkötésének időpontjában a feleknek nem volt tudomása.

A felperesek állítása szerint helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság azt is, hogy a bérleményen található erdőterületek igénybevételenek sem fizikai, sem jogi akadálya nem volt, ezáltal pedig alaptalan az alperesnek az az állítása, miszerint a szerződés tárgyát képező ingatlanok ne lettek volna alkalmasak a kereskedelmi repülőtér fejlesztésére, majd azt követő üzemeltetésére.

A bérlemény tehát a felek által a szerződéskötés időpontjában még nem ismert körülmény felmerülését követően is alkalmas volt a tervezett fejlesztés megvalósítására, ezáltal a felperesek nem teljesítettek hibásan.

A felperesek szavatossága ugyanakkor nem terjed ki a szerződés céljának megvalósításához szükséges hatósági engedélyek megszerzésére, a felpereseknek tehát ilyen kötelezettségük sem a szerződés, sem pedig a jogszabályok rendelkezései alapján nem állt fenn.

Ezzel összefüggésben a felperesek ismételten hivatkoztak a bérleti szerződés 24. és 30. pontjába foglalt rendelkezésekre.

Nem értettek egyet a felperesek az alperesnek azzal a fellebbezési állításával sem, amely szerint az elsőfokú bíróság tévesen tájékoztatta volna az őket terhelő bizonyítási kötelezettségről.

Az alperes által állított hibás teljesítés tekintetében ugyanis a bizonyítás az alperest terhelte, és önmagában az a tény, hogy a régi Ptk. rendelkezései lehetővé tették a szavatossági felelősség körében a kötelezetti kimentést, még nem eredményezte a bizonyítási teher megfordulását.

Az ítélet táblája - a KORMÁNYHIVATAL-nak az ítélet táblája megkeresésére adott tájékoztatása alapján - az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást kiegészíti azzal, hogy a felperesek által bérbe adott területeken található, összesen 75,13 hektár erdőterület termelésből való kivonásának elvi lehetősége a bérleti szerződés megkötésekor és azt követően is fennállt.

A termelésből való kivonással járó költségek összege a 2009. július 10-ig hatályban volt jogszabályok alapján 19 536 600 Ft, az ezt követően hatályos rendelkezések alapján pedig 150 260 000 Ft lett volna.

Az így kiegészített tényállásra is figyelemmel az ítéletábra azt állapította meg, hogy az alperes fellebbezése megalapozatlan, a felperesek csatlakozó fellebbezése pedig megalapozott.

Az alperes fellebbezésével összefüggésben az ítéletábra mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy az abban megjelölt eljárási szabálysértéseket az elsőfokú bíróság valóban elkövette-e és ha igen, azok szükségessé teszik-e az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését.

Az alperes arra alappal hivatkozott a fellebbezésében, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének rendelkező része a viszontkeresete vonatkozásában rendelkezést nem tartalmazott, ezért az ítélet sérti a Pp. 213. §-ának (1) bekezdésébe foglalt, az ítélet teljességének elvét.

Az ítélet teljességének elvéből ugyanis az következik, hogy a bíróságnak a keresetről, illetve a viszontkeresetről az ítélete rendelkező részében kell döntenie, emiatt jogszabálysértő, ha a döntést - akár részben is - csupán az ítélet indokolása tartalmazza.

Az ítéletábra megállapítása szerint azonban az adott esetben ez az elsőfokú bíróság részéről elkövetett eljárási szabálysértés nem volt olyan súlyos, amely indokoltá tette volna az ítélet hatályon kívül helyezését, figyelemmel arra, hogy az ítélet indokolásából kétséget kizáróan megállapítható volt, hogy az elsőfokú bíróság az alperes viszontkeresetét elbírált, azt alaptalannak találta és az ítélet az elutasítás indokait is tartalmazta.

A jelen esetben tehát az elsőfokú bíróság az alperes viszontkeresetét is elbírált, csupán annak az ítélete rendelkező részében való megjelenítését mulasztotta el, amely mulasztása azonban nem tette indokoltá az elsőfokú eljárás megismétlését. E döntése meghozatala során az ítéletábra figyelemmel volt a Kúria 1/2014. (VI.30.) PK véleményének 1. pontjában kifejtett arra a megállapításra, amely szerint a lényeges eljárási szabálysértésre alapított hatályon kívül helyezés csak akkor indokolt, ha az elsőfokú eljárás megismétlése elengedhetetlen.

Mindezekre tekintettel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét az alperes viszontkeresetét elutasító ítéletnek is tekintette és ekként bírálta felül.

Az erdészeti hatóság megkeresésével összefüggésben az elsőfokú bíróság azt helytállóan állapította meg, hogy az alperes 2015. december 18-án az újabb (módosított) bizonyítási indítványát a 2015. október 13-i felhívásban megjelölt 15 napos határidő letelte után, tehát elkészen terjesztette el.

Az ítéletábra megállapítása szerint azonban az adott esetben azt is értékelni kellett, hogy az elsőfokú bíróság az alperes által már korábban indítványozott megkeresést csak a 2015. december 15-i tárgyaláson fogatosította, új hatánapot 2016. január 28-ára tűzött, az alperesnek a megkeresés kiegészítésére irányuló indítványa pedig 2015. december 21-én, azt megelőzően érkezett a bírósághoz, hogy az erdészeti hatóság a megkeresésre válaszolt volna.

A Pp. 141. §-ának (6) bekezdése pedig csak abban az esetben teszi lehetővé a fél részéről elkészen előterjesztett bizonyítási indítvány mellőzését, ha az elkészen előterjesztett indítvány teljesítése a per befejezését késleltetné.

Az adott esetben azonban az alperes a bizonyítási indítványa módosítását az új tárgyalási hatánap előtt több mint egy hónappal, olyan időpontban terjesztette elő, amikor a megkeresett hatóság a válaszát még nem küldte meg a bíróságnak.

Mindezekből pedig az következik, hogy az adott esetben az alperes - nem vitásan - elkészen előterjesztett indítványának teljesítése az eljárás befejezését számottevően nem késleltette volna, ezért annak teljesítését az elsőfokú bíróság indokolatlanul mellőzte.

Az elsőfokú bíróságnak ez a mulasztása azonban szintén nem tette szükségessé az általa meghozott ítélet hatályon kívül helyezését figyelemmel arra, hogy a mellőzött bizonyítás a jelen másodfokú eljárásban rövid idő alatt lefolytatható, ezáltal pedig az elsőfokú bíróság részéről elkövetett eljárási hiba orvosolható volt.

Ezzel összefüggésben az ítélet tábla ismételten utal az 1/2014. (VI.30.) PK vélemény 3. pontjában kifejtettekre, amely szerint a Pp. 252. §-ának (3) bekezdésén alapuló hatályon kívül helyezés alkalmazása esetén a másodfokú eljárásban törekedni kell arra, hogy az elsőfokú eljárás megismétlésére csak valóban indokoltan, a terjedelmes bizonyítást igénylő, vagy a per érdemi elbírálását új jogi alapokra helyező esetekben kerüljön sor. A másodfokú eljárásban is orvosolható hibák kiküszöbölése, kis terjedelmű, egyszerű, rövid idő alatt foganatosítható bizonyítás lefolytatása céljából a hatályon kívül helyezés általában nem indokolt.

A Pp. 3. §-ának (6) bekezdésébe foglalt rendelkezés megsértésére vonatkozó alperesi hivatkozással összefüggésben az ítélet tábla arra mutat rá, hogy az elsőfokú bíróság a 2016. január 28-i tárgyaláson ismertette az erdészeti hatóságnak a megkeresésre adott válaszát, ezért az alperes a tárgyalásról való távolmaradásával maga teremtett olyan helyzetet, hogy a tárgyalás berekesztése előtt az erdészeti hatóság nyilatkozatát nem ismerhette meg, ezért arra nem tudott észrevételt tenni.

Tény ugyanakkor, hogy az alperes a részére 2015. február 1-jén - tehát a január 28-i tárgyalást követően - postai úton kézbesített nyilatkozatra 2015. február 10-én észrevételt tett, amelyet az elsőfokú bíróság már nem tett a per anyagává. Az elsőfokú bíróságnak ez az eljárása azonban nem felelt meg a Pp. 2. §-ának (1) bekezdésében előírt tisztességes eljárás követelményének, mivel a január 28-i tárgyaláson észlelnie kellett, hogy az erdészeti hatóság válaszát tartalmazó postai küldemény szabályszerű kézbesítése a tárgyalás hatánapjáig az alperes részére nem történt meg. Erre tekintettel pedig az elsőfokú bíróságnak a január 28-i tárgyalást követően is lehetőséget kellett volna biztosítania az alperesnek arra, hogy az erdészeti hatóság válaszával kapcsolatos észrevételeit megtegye, amelyet az elsőfokú bíróság - nem vitásan - elmulasztott.

Az elsőfokú bíróság részéről elkövetett ez az eljárási szabálysértés azonban a másodfokú eljárásban ugyancsak orvoslásra került azáltal, hogy az alperes 2016. február 10-én érkezett beadványát az ítélet tábla ismertette, azt megküldte a felpereseknek észrevételezésre és az abban foglaltakat figyelembe vette a döntésének meghozatala során.

Alaptalanul hivatkozott ugyanakkor az alperes eljárási szabálysértésre azzal összefüggésben, hogy az elsőfokú bíróság mellőzte a szakértő kirendelésre vonatkozó bizonyítási indítványának a teljesítését.

Annak a kérdésnek a megválaszolása ugyanis, hogy a bérelt területen található erdők termelésből való kivonására volt-e lehetőség, és milyen feltételek mellett, az erdészeti hatóság megkeresésével tisztázható volt, a kérdés megválaszolása tehát olyan speciális szakértelmet nem igényelt, amely szakértő bevezetését tette volna szükségessé.

Mindezekre tekintettel az ítélet tábla az alperes elsődleges, a Pp. 252. §-ának (2) bekezdésére alapított fellebbezési kérelmét alaptalannak találta és az elsőfokú bíróság ítéletét érdemben bírálta felül.

Annak eredményeként pedig az ítélet tábla azt állapította meg, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást a szükséges mértékben feltárta, azt helyesen állapította meg és abból helytálló jogi következtetésekre jutott.

Alaptalanul állította az alperes az ellenkérelmében, hogy a felperesek hibásan teljesítettek, mivel a bérelt területek nem feleltek meg a szerződésben meghatározott feltételeknek amiatt, hogy az

azokon nyilvántartott erdőterületek akadályát képezték a tervezett repülőtér kialakításának és ekként történő hasznosításának.

Az erdészeti hatóságnak az első- és másodfokú eljárásban beszerzett nyilatkozataiból kétséget kizáróan megállapítható volt, hogy a bérlet területeken található teljes erdőterület termelésből való kivonásának nem lett volna akadálya, ezáltal ez a körülmény nem akadályozta volna a terület repülőtérként történő hasznosítását. Emiatt nem volt szükség az erdészeti hatóságnak az alperes részéről indítványozott (harmadjára történő) megkeresésére.

A termelésből való kivonáshoz szükséges hatósági engedélyt pedig az alperesnek kellett volna beszereznie, figyelemmel a bérleti szerződés 24. és 30. pontjaiban foglaltakra. A felpereseket etekintetben „csupán” együttműködési kötelezettség terhelte, amely kötelezettségüknek maradéktalanul eleget tettek azzal, hogy az erdők termelésből való kivonására irányuló eljárást megindították. Az erdészeti hatóság által felfüggesztett közigazgatási eljárás folytatásához és eredményes befejezéséhez szükséges feltételeket azonban már az alperesnek kellett (volna) teljesítenie, hiszen az erdészeti hatóság által az engedély kiadásának előfeltételeként meghatározott repülőtér létesítési engedély beszerzése - nem vitásan - az alperes feladatát képezte.

Ezt az előfeltételt azonban az alperes - általa sem vitatottan - nem teljesítette, amelynek indokaként alaptalanul hivatkozott arra, hogy az irreálisan magas költséggel, illetve üzleti kockázattal járt volna.

Az erdészeti hatóságnak az első- és másodfokú eljárásban tett nyilatkozataiból ugyanis azt lehetett megállapítani, hogy az adott esetben az erdőterületek - megfelelő határidőben történő - termelésből való kivonása mintegy 20 000 000 Ft költséggel járt volna, amely a tervezett beruházás összköltségéhez képest aránytalanul nagyinak nem tekinthető.

Mindemellett peradat az is, hogy a felperesek felajánlották az alperesnek a termelésből való kivonással járó költségek átvállalását (12. sorszámú irat F/10. melléklete), azonban az alperes a felperesek ajánlatát nem fogadta el.

Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a felpereseknek nem kellett garanciát vállalniuk az erdészeti hatóság engedélyének beszerzésére, mivel a bérleti szerződés 24. és 30. pontjaiban az alperes a repülőtér kialakításához, illetve működtetéséhez szükséges valamennyi hatósági engedély beszerzését - annak költségeivel együtt - magára vállalta.

Alaptalanul hivatkozott az alperes a fellebbezésében arra is, hogy az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg a felekre háruló bizonyítási kötelezettség tartalmát.

Az alperes az általa hivatkozott hibás teljesítés tényét ugyanis a perben nem bizonyította, amelyre tekintettel a felpereseknek a felelősség alóli mentesüléshez szükséges körülmények fennállását nem kellett bizonyítaniuk.

Az ítéletábra megállapítása szerint a felperesek keresetének megalapozottságát támasztották alá az alperesnek a másodfokú eljárásban a megvalósíthatósági tanulmánnyal összefüggésben tett nyilatkozatai is.

Az elsőfokú eljárásban az alperes még akként nyilatkozott, hogy az A/2. alatt „csatolt” megvalósíthatósági tanulmányt maga készítette, mégpedig a bérleti szerződés megkötése előtt.

Tekintettel arra, hogy az alperes az általa hivatkozott megvalósíthatósági tanulmányt nem csatolta az iratokhoz, a másodfokú eljárásban az ítéletábra felhívta ennek pótlására. E felhívásra azonban az alperes már azt a nyilatkozatot tette, hogy a megvalósíthatósági tanulmány nála nem lelhető fel, arra az érdemi ellenkérelmében hibásan hivatkozott, mivel azt egy sikeres és eredményes pályázat után a felperesek rendelték meg és készítették el.

Az alperesnek a másodfokú eljárásban tett, ez a nyilatkozata azonban ellentétben állt egyrészt az elsőfokú eljárásban tett saját nyilatkozatával, másrészt az elsőfokú eljárásban A/3. alatt csatolt

„értésítés pályázat eredményéről" tárgyú okirat tartalmával, amely szerint a megvalósíthatósági tanulmányt az alperes készítette és nyújtotta be a felperesek által kiírt pályázatra.

Figyelemmel továbbá arra, hogy a megvalósíthatósági tanulmány hiányára az alperes az ítéletábra felhívásáig soha nem hivatkozott, az ezzel kapcsolatos nyilatkozataiból arra lehetett következtetni, hogy a megvalósíthatósági tanulmány az alperes rendelkezésére áll, azonban azt az alperes nem kívánja a bíróság rendelkezésére bocsátani.

Ezzel összefüggésben az ítéletábra rámutat arra, hogy egy megalapozott, mindenre kiterjedő megvalósíthatósági tanulmány elkészítése során szükségszerűen észlelni kellett volna a bérelt területen meglévő erdők meglétét és az azok termelésből való kivonásával kapcsolatos hatósági eljárás szükségességét, miként azt, az iratokhoz szintén az alperes által A/38. alatt csatolt szabályozási terv és az azt alátámasztó munkarészek is tartalmazták.

Mindezekre tekintettel az ítéletábra az alperes másodlagos fellebbezési kérelmét sem találta megalapozottnak sem a kereset elutasítása, sem a viszontkereset szerinti marasztalásuk tekintetében, hiszen a szerződés - állításával ellentétben - nem lehetetlenült, így annak jogkövetkezményei nem voltak alkalmazhatók.

A felperesek csatlakozó fellebbezésével összefüggésben az ítéletábra mindenekelőtt azt rögzíti, hogy a felperesek által útiköltség címén igényelt elsőfokú perköltség összegét az alperes az ítéletábra felhívására tett nyilatkozatában nem vitatta, amelyre tekintettel a másodfokú bíróságnak csupán a csatlakozó fellebbezésben igényelt útiköltség jogalapja kérdésében kellett állást foglalnia.

A Pp. 75. §-ának (2) bekezdése szerint a perköltséghez hozzá kell számítani a felet képviselő ügyvéd készkiadásait és munkadíját is.

„A bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről" szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 4. §-ának (1) bekezdése pedig akként rendelkezik, hogy a fél kérheti, hogy az ügyvédnek az eljárásban felmerült készkiadásait a bíróság az ügyvéd által benyújtott tételes kimutatás alapján állapítsa meg. A bíróság szükség esetén kötelezi az ügyvédet a kimutatásban szereplő kiadások igazolására.

A felperesek jogi képviselője a 2016. január 28-án megtartott tárgyaláson a perköltség iránti igényét kiterjesztette az elsőfokú eljárásban felmerült készkiadásaira is, amelyre ugyan írásban tételes kimutatást nem csatolt, azonban szóban, részletesen előadta azokat az adatokat, amelyek alapján az általa igényelt, összesen 106 575 Ft készkiadás felszámításának jogszerűsége ellenőrizhető volt.

Az elsőfokú bíróság azonban a felpereseknek a készkiadások megtérítése iránti igényéről az ítéletében nem döntött, amelyet a felperesek a csatlakozó fellebbezésükben alappal sérelmeztek.

Mindezekre tekintettel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján részben - a csatlakozó fellebbezésben foglaltak szerint - megváltoztatta, egyebekben pedig az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

Az alperes fellebbezése eredménytelen maradt, ezért az alperes a jogi képviselője ügyvédi munkadíjából eredő saját másodfokú perköltségét a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján maga köteles viselni.

Köteles továbbá megtéríteni a felpereseknek a jogi képviselőjük ügyvédi munkadíjából és készkiadásából származó másodfokú perköltségét, amelynek összegét az ítéletábra az ügyvédi munkadíj tekintetében - figyelemmel a felperesek eredményes csatlakozó fellebbezésére is - bruttó 1 000 000 Ft-ban, a készkiadások összegét pedig 28 558 Ft-ban állapította meg, amely összegeket az elsőfokú bíróság által is alkalmazott 45-45-10% arányban osztott meg a felperesek között.

Az alperes „Az illetékekről” szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 74. §-ának (3) bekezdése alapján irányadó „A költségmentesség alkalmazásáról a bírósági eljárásban” tárgyú 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdésében, a 15. §-ának (1) és (3) bekezdéseiben, valamint a Pp. 78. §-ának (1) bekezdésében foglaltak alapján köteles továbbá megtéríteni az államnak az illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt, az Itv. 46. §-ának (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelő mértékű fellebbezési, valamint a felperesek teljes személyes illetékmentessége folytán feljegyzett, az Itv. 46. §-ának (4) bekezdésében foglaltak szerint meghatározott mértékű csatlakozó fellebbezési eljárási illetéket.

Debrecen, 2016. szeptember 14.

Dr. Drexlerné dr. Karcub Edit s.k. a tanács elnöke, Dr. Szűcs Lajos s.k. előadó bíró,
Dr. Dzsula Marianna s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

- kiadó -